



## Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69  
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefon dyżurny: 21-34-34  
Telex: 816-436

BD/224/29/88

O PROPOZYCJACH RZECZNIKA PRASOWEGO RZĄDU

Komunikat z badań

Lipiec 1988 r.

Podczas jednej z ostatnich konferencji prasowych Jerzy Urban zaproponował przedstawicielom "Radia Wolna Europa" spotkanie, jak również dał do zrozumienia, że możliwa jest jego rezygnacja z funkcji rzecznika prasowego rządu, jeżeli dymisja ta miałaby zwiększyć szanse na porozumienie narodowe. Mimo że obydwie sprawy mocno poruszyły środowisko dziennikarskie, stały się przedmiotem licznych pytań i komentarzy, 1/3 naszych respondentów na pytanie: "Co Pan(i) sądzi o ewentualnym spotkaniu Jerzego Urbana z ekipą rozgłośni <<Radia Wolna Europa>>?" odpowiedziała, że nic o nim nie wie lub wogóle nie interesuje się polityką<sup>1</sup>. Pozostali prezentowali w tej kwestii różnorodne stanowiska<sup>2</sup>. Najliczniejszą grupę (31,9%) stanowili respondenci aprobujący zamysł - jest ono potrzebne, słuszne, może okazać się interesujące i celowe. Wyrażający przeciwstawne zdanie byli mniej liczni (około 19%), a ich dezaprobata sprowadzała się najczęściej do wykazania bezsensowności tego spotkania czy też potraktowania go w kategoriach żartu, wygłupu, farsy (ponad 3%), chwytu propagandowego, potyczki słownej (1,3%). Ponad 1/4 badanych rozważała je przez pryzmat ewentualnych skutków: przyniesie korzyści, będzie pożyteczne (9%), niczego nie zmieni, nie da żadnych efektów (9,9%). Odrębną grupę stanowili badani (6,2%), którzy wątpili w możliwość takiego spotkania, a nawet byli pewni, że jest ono nierealne (około 3%).

Warto podkreślić, że wypowiedzi badanych były często zbyt lapidarne, a ocena spotkania sprowadzała się do jednego zdania bądź słowa. Tylko 1/3 badanych (481 osób) próbowała ocenić je szczegółowiej. Zdaniem większości z nich (39,1%) jest to okazja do poznania racji obydwu stron, wyjaśnienia nieporozumień, konfrontacji stanowisk, przy czym 3,3% liczyło, że konfrontacja wykaże, iż prawda leży po stronie J. Urbana, a 2,5%, że potwierdzi się prawdziwość informacji przekazywanych przez "Radio Wolna Europa". Ponad 16% ankietowanych wyraziło się negatywnie o ewentualnym udziale J. Urbana w spotkaniu: ośmieszy nasz kraj, odniesie porażkę, nie da sobie rady z dziennikarzami. Około 11% wręcz przeciwnie wierzyło w błyskotliwość, inteligencję ministra, liczyło, że odniesie on sukces. Ponad

---

<sup>1</sup> Badanie sondażowe pod hasłem "Potrzeby kulturalne społeczeństwa polskiego" zrealizowane w dniach 6-19 lipca br. na reprezentatywnej próbie dorosłej ludności Polski liczącej 1497 osób.

<sup>2</sup> Przykłady wypowiedzi badanych zawiera aneks.

12% ankietowanych było zainteresowanych przebiegiem samego spotkania, oczekiwali oni nawet jego transmisji. Część respondentów potraktowała spotkanie jako prywatną sprawę J. Urbana - jeżeli chce, to niech jedzie (5,8%) lub wyraziło oburzenie - są ważniejsze sprawy, którymi powinien zajmować się minister (5%). Można zatem powiedzieć, że spotkanie rzecznika rządu z "Radiem Wolna Europa" nie odbiło się szerokim rezonansem społecznym, ale wśród zainteresowanych nim, mimo dość licznych zastrzeżeń, przeważa przychylność.

Rezygnację J. Urbana ze stanowiska rzecznika prasowego rządu ponad połowa (55,1%) badanych przyjęłaby obojętnie, 26,5% z zadowoleniem, 22,8% z ulgą, 20,6% z radością. Zdecydowanie rzadziej rozpatrywano tę kwestię w kategoriach poczucia straty (14,7%), żalu (10,6%) czy smutku (8,4%)<sup>3</sup>. Gdyby natomiast odwołanie J. Urbana zależało tylko od respondentów, ponad 1/5 uczyniłaby to natychmiast, blisko 50% dopiero wtedy, gdyby znalazł się jego następca (odpowiedni według 16%, lepszy - ponad 1/3). Blisko 1/4 badanych zdecydowałaby się na ten krok dopiero wówczas, gdyby J. Urban sam wyraził taką chęć, ponad 4% nie podjęłoby takiej decyzji nigdy. Rzecznik prasowy rządu jest więc osobą kontrowersyjną - ma zarówno zagorzałych zwolenników (sympatią darzy go 24,7%), jak i przeciwników (48,3% odnosi się doń z antypatią)<sup>4</sup>.

---

<sup>3</sup> Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

<sup>4</sup> "Co o tym myślisz (10)?" - 18-22 maja 1988 r., ogólnopolska próba udziałowa dorosłej ludności (1489 osób).

## ANEKS

### 1. Wypowiedzi aprobujące spotkanie (31,9% wskazań)

"Niech jedzie, jak ma na to ochotę, ale czy to coś zmieni? Przecież <<Wolna Europa>> nie przestanie mówić, co jej każą politycy z Zachodu. Watpie, żeby J.Urban zamknął im usta".

"Chętnie posłuchałbym przebiegu konferencji, ciekawa i zabawna wydaje mi się umiejętność wywijania się J. Urbana z trudnych sytuacji".

"Uważam, że powinno odbyć się takie spotkanie, tam by się nie mógł czuć tak swobodnie, jak w Warszawie. Nie miałby chyba dużo do powiedzenia. Byłaby to ciekawa konfrontacja ludzi, którzy mają odmienne poglądy na istnienie tego świata".

"Jeżeli jest zaplanowane, to widocznie powinno dojść do skutku i dać konkretne rozwiązania. Nie wiem o czym będą rozmawiać, ale chyba o przekazywaniu ludziom informacji, więc powinni się porozumieć".

"Wywojowałby coś, ma gadane facet, ale prawdy to nie mówi, szachraj jest wielki, to i z nimi by tak gadał, że na jego by wyszło. Powinien się z nimi spotkać".

"Myślę, że wyjaśnitoby się wiele spraw, które dotyczą naszego kraju. Byłoby to z korzyścią dla wszystkich, bezpośrednia wymiana poglądów mogłaby wyjaśnić wiele problemów".

"Uważam, że może to być interesujące i wiele wyjaśnić".

"Jestem ciekawy, co by to było, trudno przewidzieć".

"Spotkanie bardzo ciekawe, chętnie obejrzałbym to spotkanie".

"Chyba spotkanie byłoby dobre, bo człowiek trochę by się dowiedział ciekawych rzeczy o <<Wolnej Europie>>".

"Chyba to dobrze, że się spotka, powie im, bo on ma niewyparzony pysk, jak coś komuś powie, to mu w piety pójdzie".

### 2. Wypowiedzi wyrażające dezaprobatę spotkania (18,5%)

"Myślę, że są to tylko zbyteczne koszty. Mówi się o kryzysie w kraju, a wizyty <<towarzyskie>> drogo kosztują naszą gospodarkę".

"Uważam, że jest to bezsensowne, nie powinna osoba oficjalna jechać do tego rodzaju radia".

"Nie wiem, czy takie spotkanie powinno dojść do skutku, ponieważ Urban jest ministrem <<legalnym>>, a ekipa RWE dla nas nie jest kierownictwem, z którym powinien spotkać się urzędnik takiej rangi. Chyba dla Urbana byłaby to ujma".

"Nie bardzo umiem zrozumieć cel i sens tego spotkania".

"To śmieszna sprawa, nie widzę powodu".

"Bo ja wiem, czy to ma jakiś sens, oni wiedzą swoje, a nasi swoje".

#### Postrzeganie spotkania w kategoriach żartu, farsy (3,4%)

"Zwykły, kolejny wygłup Urbana".

"Ludzie się z tego śmieją".

"Kolejny wygłup Urbana, myśli, że w ten sposób zyska sobie ludzi, a jego wszyscy mają dosyć, bo jest bezczelny i niekulturalny (chamski)".

"Jest to oczywisty blef ze strony Urbana".

"Najlepszy kabaret na świecie".

#### Ocena spotkania jako chwytu propagandowego (1,3%)

"Z punktu widzenia propagandy pożyteczne, lecz nic nie da".

"Uważam, że będzie to parodia, ośmieszenie ministra Urbana. Ze strony Urbana jest to chwyt w celu zdobycia popularności".

"Propaganda polityczna".

### 3. Wypowiedzi podważające realność spotkania (6,2%)

"Że nigdy nie dojdzie do skutku, RWE nie zechce do takiego spotkania dopuścić".

"Uważam, że go tam nie wpuszczą".

"Myślę, że do takiego spotkania nie dojdzie. Zbyt dużo byłoby pytań, na które nikt by nie chciał udzielić odpowiedzi".

"Do takiego spotkania na pewno nie dojdzie. Zbyt dużo jest nieudomówień, żeby dopuścić do bezpośredniej konfrontacji".

"Trudno powiedzieć, ale chyba do spotkania nie dojdzie".

#### Wypowiedzi warunkowe, jeżeli dojdzie to ... (1,3%)

"Wiadomo, że do takiego spotkania nie dojdzie, gdyby jednak doszło, to mieliby sobie dużo do powiedzenia".

"Jeżeli dojdzie do tego spotkania, to obawiam się, że znów Polska dużo straci na autorytecie po tym spotkaniu".

"Jeżeli do tego spotkania dojdzie, to może być ciekawe widowisko".

Wypowiedzi określające, czym będzie to spotkanie, bez oceny samego spotkania (11,8%)

*"Będzie to wzajemna wymiana kłamstw i oszczerstw".*

*"Jak tam pojedzie, to może nie wrócić, zostać tam na zawsze".*

*"Moim zdaniem, to ten Urban by się zbłądził i skompromitował".*

*"I tak to niczego nie zmieni".*

*"Byłaby to rozmowa dwóch partnerów w zakresie umiejętności udowadniania interesów, które reprezentują".*